

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1918.

Första kammaren.

Nr 4.

Onsdagen den 20 november.

Kammaren sammträdde kl. 3 e. m.

Herr statsrådet *Thorsson* avlämnade Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 31, angående nedsättning av försäljningspriset för bränslekommissionens ved;

nr 32, med förslag till lag om ändrad lydelse av 65 och 67 §§ utsökningslagen, lag om tillägg till lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta, lag om ändrad lydelse av 2 kap. 9 § strafflagen och lag om ändrad lydelse av 30 § konkurslagen; samt

nr 33, angående anslag till Nordiska museet för beredande av extra krigstidstillägg för senare halvåret 1918 åt museets personal.

Herr vice talmannen erhöll på begäran ordet och yttrade:

Herr talman! Jag ber att få hemställa, att kammaren ville för sin del besluta, att andra särskilda utskottet skall behandla de nu avgivna kungl. propositionerna, nr 31, angående nedsättning av försäljningspriset för bränslekommissionens ved, och nr 32, med förslag till lag om ändrad lydelse av 65 och 67 §§ utsökningslagen, lag om tillägg till lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta, lag om ändrad lydelse av 2 kap. 9 § strafflagen och lag om ändrad lydelse av 30 § konkurslagen, ävensom de ytterligare framställningar, som kunna komma att av Kungl. Maj:t eller i enskilda motioner göras i dessa ämnen eller andra i oskiljaktigt samband därmed stående frågor.

Vad herr vice talmannen sålunda hemställt bifölls; och skulle andra kammaren inbjudas att förena sig med första kammaren i detta beslut.

Protokollsutdrag härom justerades och avsändes till andra kammaren.

Upplästes och lades till handlingarna följande från justitiedepartementet ankomna

*Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen
för justitiedepartementet den 11 november 1918.*

Till justitiedepartementet hade inkommit en den 5 november 1918 dagtecknad riksdagsmannafullmakt av innehåll, att sedan hovjägmästaren, friherre Hans Otto Carl Ramel blivit av Malmöhus läns landsting utsedd till ledamot av riksdagens första kammare för en tid av sex år från den 1 januari 1918, men denna plats blivit ledig, vid förrättning enligt 14 § av lagen om val till riksdagen vice konsuln *Johan Wilhelm Magnus Westrup* blivit utsedd att inträda såsom ledamot av nämnda kammare för tiden till den 1 januari år 1924.

Vid den granskning av fullmakten, som företogs inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet samt vidare av vederbörande fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret anmärktes, att i fullmakten förekomme en mindre avvikelse från det i § 15 i lagen om val till riksdagen stadgade formulär, men som denna avvikelse icke var av beskafenhets, att därigenom meningen förändrades eller otydlighet eljest föranleddes, ansågs fullmakten böra godkännas; och skulle protokoll över vad sålunda förekommit meddelas första kammaren, varjämte fullmakten skulle till kammaren överlämnas.

I ämbetet:
G. Grefberg.

Upplästes ett till kammaren inkommet läkarintyg, så lydande:

Att ledamoten av riksdagens I. kammare, redaktören m. m. *L. Danström* på grund av sjukdom (magtarmkatarr) är förhindrad be-
vista urtima riksdagen under ytterligare 2:ne veckor härefter, bety-
gas på heder och samvete.

Halmstad den 15 nov. 1918.

Sigfrid Köhler,
biträdande provinsialläkare.

Justerades protokollen för den 7, 9 och 11 innevarande månad.

Sedan från andra kammaren ankommit meddelande, att nämnda kammare förenat sig med första kammaren i dess beslut att andra särskilda utskottet skulle behandla jämväl Konigl. Maj:ts nådiga propositioner nr 31, angående nedsättning av försäljningspriset för bränslekommissionens ved, samt nr 32, med förslag till lag om ändrad lydelse av 65 och 67 §§ utskökningslagen, lag om tillägg till lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta, lag om ändrad lydelse av 2 kap. 9 § strafflagen och lag om ändrad lydelse

av 30 § konkurslagen, m. m., blevo nu sagda kungl. propositioner, nr 31 och 32, var för sig föredragna och därvid hänvisade till andra särskilda utskottet.

Efter föredragning av Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 33, angående anslag till Nordiska museet för beredande av extra krigstidstillägg för senare halvåret 1918 åt museets personal, hänvisades denna proposition till första särskilda utskottet.

Justerades ytterligare två protokollsutdrag för denna dag, var-
efter kammarens sammanträde avslutades kl. 3,18 e. m.

In fidem
A. v. *Krusenstjerna*.

Lördagen den 23 november.

Kammaren sammanträdde kl. 4 e. m.

Herr *Hammar skjöld* anmälde, att han infunnit sig vid riksdagen.

Herr statsrådet *Nilsson* avlämnade Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 34, med förslag till lag om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862 m. m. och

nr 35, med förslag till lag angående rätt för Konungen att i vissa fall medgiva riksbanken viss ökad sedelutgivningsrätt.

Herr vice talmannen erhöi på begäran ordet och yttrade:

Jag ber att få hemställa, att första kammaren för sin del behagade besluta, att ett särskilt utskott, bestående av 24 ledamöter, 12 från vardera kammaren skall tillsättas för behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 34, med förslag till lag om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862 m. m., jämte de i oskiljaktigt sammanhang med denna proposition stående övriga framställningar, som kunna komma att under riksdagens lopp göras av Kungl. Maj:t eller i enskilda motioner.

Om första kammaren bifaller detta förslag och andra kammaren biträdet det sålunda fattade beslutet, hemställer jag även, att första

kammaren behagade besluta att utse 12 suppleanter för sina ledare uti ifrågavarande utskott.

Vad herr vice talmannen sålunda hemställt bifölls; och skulle jämlikt § 37 mom. 1 riksdagsordningen andra kammaren inbjudas att förena sig med första kammaren i beslutet om tillsättande av ett särskilt utskott nr 3.

Ordet gavs åter till herr vice talmannen, som anförde:

Jag ber vidare få hemställa, att kammaren behagade för sin del besluta, att andra särskilda utskottet skall behandla jämväl Kungl. Maj:ts proposition nr 35, med förslag till lag angående rätt för Konungen att i vissa fall medgiva riksbanken viss ökad sedelutgivningsrätt, jämte de ytterligare framställningar, som kunna komma att av Kungl. Maj:t eller i enskilda motioner göras i detta ämne eller andra i oskiljaktigt samband därmed stående frågor.

Härtill lämnade kammaren sitt bifall.

Andra kammaren skulle inbjudas att förena sig med första kammaren i detta beslut.

Två protokollsutdrag, innefattande ifrågavarande båda inbjudningar, justerades och avsändes till andra kammaren.

Upplästes följande inkomna läkarintyg:

Att ledamoten av riksdagens I. kammare, disponenten *P. A. Forssman* på grund av sjukdom (bensår) tillsvidare är oförmögen att inställa sig i riksdagen, intygas.

Hasslarp den 19 nov. 1918.

A. Leire,
leg. läkare.

Anmälades och bordlades andra särskilda utskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition nr 17 om anvisande av medel för bestridande av kostnader för särskilda anordningar för vinnade av mera effektiv tillämpning av prisockerlagen m. fl. kristidsförfattningar dels ock tre i anledning därav väckta motioner;

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 23 angående beredande av rörelsekapital för Svenska kronkreditaktiebolaget; och

nr 3, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition nr 24 med förslag till lag, innefattande vissa bestämmelser i syfte att begränsa inom landet tillgängligt kapitals användning för bolagsämål, dels ock i anledning därav väckt motion.

Vid föredragning av de under sammanträdet avlämnade kungl. propositionerna nr 34 och 35 blevo desamma på begäran bordlagda.

Härefter beslöts på hemställen av herr talmannen, att ifrågavarande kungl. propositioner skulle sättas sist på föredragningslistan till nästa plenum.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 4,09 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna

Måndagen den 25 november.

Kammaren sammanträdde kl. 3 e. m.

Upplästes ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 24, utvisande att nämnda kammare antagit första kammarens inbjudning om tillsättande av ett särskilt utskott för behandling av, utom annat, Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 34, med förslag till lag om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862 m. m.

Därefter yttrade herr talmannen, att han efter överenskommelse med andra kammarens talman finge föreslå, det första kammaren ville besluta att vid sammanträde nästkommande onsdag företaga val av ledamöter och suppleanter i det särskilda utskott, kamrarna nu beslutit tillsätta.

Delta förslag antogs.

Anmälades och bordlades första särskilda utskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 och tills vidare under år 1919 åt befattningshavare i statens tjänst jämte i ärendet väckta motioner;

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt f. d. befattningshavare i statens tjänst jämte i ärendet väckta motioner;

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst jämte i ärendet väckta motioner;

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare;

nr 5, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående extra gratifikation till sådana befattningshavare i statens tjänst, vilka i sin nämnda egenskap icke kommit i åtnjutande av extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 jämte i ämnet väckta motioner;

nr 6, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt pensionerade lärare och lärarinnor vid folk- och småskolor m. fl. jäme i ärendet väckta motioner;

nr 7, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt pensionsberättigade änkor och barn efter delägare i folkskollärarynks- och pupillkassa jämte i ärendet väckta motioner;

nr 8, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt pensionsberättigade änkor och barn efter delägare i prästerskapets änke- och pupillkassa jämte en i ärendet väckt motion;

nr 9, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt lärare vid egentliga folkskolor och småskolor jämte i ämnet väckta motioner;

nr 10, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt lärare vid kommunala mellanskolor jämte i ämnet väckta motioner;

nr 11, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt lärare vid de av landsting och av städer, som icke deltaga i landsting, underhållna småskoleseminarierna jämte i ämnet väckta motioner;

nr 12, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt vissa lärare vid högre folkskolor jämte i ämnet väckta motioner;

nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående extra krigstidstillägg åt vissa lärare vid statsunderstödda folkhögskolor jämte i ämnet väckta motioner;

nr 14, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående extra krigstidstillägg åt lärare vid statsunderstödda lantmannaskolor samt lärarinnor vid statsunderstödda lantbruksskolor, jämte i ämnet väckta motioner;

nr 15, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt lärarpersonalen vid privatläroverken jämte i ärendet väckta motioner;

nr 16, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt biskopen i Luleå stift O. Bergqvist;

nr 17, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utbetalande av avlöningsförmåner till vissa lärare vid statens undervisningsanstalter samt statsbidrag till statsunderstödda kommunala och

enskilda läroanstalter, utan hinder av att undervisningen någon tid måst inställas till följd av smittosam sjukdom;

nr 18, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillskott till extra krigstidstillägg för lantbruksingenjörer och vissa lantmätare;

nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förskott å krigstidstillägg för år 1919 åt vissa befattingshavare i statens tjänst;

nr 20, i anledning av väckta motioner angående extra krigstidsunderstöd åt vissa präster; samt

nr 21, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 och 2 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran andra särskilda utskottets utlåtanden nr 1—3.

Herr *Ekman, Karl Johan*, väckte en motion, nr 16, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen om kommunalstyrelse på landet m. m.

Motionen blev på begäran bordlagd.

På hemställan av herr talmannen beslöts, att Kungl. Maj:ts nådiga propositioner nr 34 och 35 skulle sättas först på föredragningslistan till nästa sammanträde.

Upplästes följande inkomna läkarintyg:

Att v. häradshövding *Otto Mannheimer* på grund av öronlidande är i behov av några dagars förlängd ledighet från riksdagsgöromålen, får jag härmed intyga.

Göteborg den 23 nov. 1918.

F. Bergman,
leg. läkare.

Att herr direktör *Johan Sandler* ådragit sig en vrickning i högra knäleden och på grund därav är förhindrad tillsvidare att bege sig ut på resa, intygas härmed på heder och samvete.

Nyland den 23 nov. 1918.

C. Arv. Morgren,
leg. läkare.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 3,10 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna
